

Turczi István

Szeresd a vándort (Kazinczy naplójából)

1803. május 21.

Visszatértél

*Most visszatértél ide,
nyolc nehéz év után.
Akkor szeptember vége volt,
mintha rabláncon lennének,
leveleiket úgy rázták le magukról a fák,
de te ragaszkodtál hozzá.
Plecz kapitány,
a rabok felügyelője,
ismételt kérésedre megengedte,
hogy láthasd ezt a kertet,
láthass még valamit,
tán utoljára,
ami szép és kedvedre való,
mielőtt bitangul rád zárul
a brünni várbörtön vaspántos ajtaja.
Most visszatértél ide,
mit vársz e helytől? Mondd, mit vársz,
megnyugvást? Feloldozást?
A sok sebhely a régi pontokon sajog megint.
Azt hiszed, álom volt csupán?
Agrippa szól egy fiúról, aki az álom hatására
egyetlen éjszaka alatt érett férfivá lett.
Kétezerháromszáz-nyolcvanhét nap
eddig tartott az álom, eddig börtönöd.
De te nem nőttél fel azóta sem.
Az Öreg utcán, amerre lépsz,
lám, belesárgul a fű,
összesúgnak mögötted a fák,
és kibeszélnek a madarak.
Bármi is történt, megtörtént.
Nem múltad nyom, hanem párája:
az emlék.*

Hús leblek és etéziák

Nézni.

Nézni kell, mindig nézni, valamit
mindig nézni, ha már megadatott.

Nézni, nézni, amíg lehet.

Nézni, ahogy dolgukra sietnek az emberek,
nézni, hogy rád se néznek,
kopottak, szürkék, bazalt-szemükben
nem csillan meg a május.

Nézni, hogy hatalmasra nőttek a fák,
és hatalmasra nőtt a közönyük.

A fák alatt édes bűvőhelyek:
dulces latebrae, tűnő ifjúság!

Nézni, mennyi madár –

csupa szárny, csupa nyak, és persze
csupa ábránd, lebegve, mozdulatlanul.

A magasztalt kert felől
hús leblek és etéziák...

A tavasz triumfál,
vagy ezt most mind képzeli,
és elfelejti azt is, hogy emlék?

A csavargó út felső végén
két kőgriff a díszkapu tetején.

A grófi címer állatai már messziről
valóbbak a valónál.

Nézni kell, mindig nézni,
távolabb, tovább

nézni, ahogy elindul a táj,
szorongani a fényben,
nehezen szokni meg,
megszokni a megszokhatatlant.

Aki ily sokáig volt elzárva,
lenn a mélyben, lenn és még lejjebb,
ami szinte már magasság.

Mikor lesz erő, és lesz-e, visszanézni,
mint ki ellenállna, annak, mi múlt idő,
de sohasem lesz befejezett.

Nézni kell, mindig nézni,
a jót nézni ebből is,
a tekintet zártkertjében megpihenni,
elsimítani, mint egy párnát,
az ébredő gondolatot, a félelmet,
a gyöngeséget, és nem felejteni.